

samen werkt.

Betreft: Partos reactie op BuHaOS begroting 2021

Amsterdam-Duivendrecht, 15 oktober 2020

Geacht Kamerlid,

Ter voorbereiding op de behandeling van de Begroting voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking in de week van 26 oktober, ontvangt u hierbij de reactie van Partos op de begroting voor 2021. Partos is de branchevereniging voor ontwikkelingsamenwerking en vertegenwoordigt ruim 100 Nederlandse ontwikkelingsorganisaties.

De begroting van dit jaar is er een in rare tijden. Het afgelopen jaar is de wereld als gevolg van het coronavirus totaal veranderd. Naast angst en onzekerheid heeft deze crisis ook laten zien dat we als samenleving solidair zijn met de meest kwetsbaren. Daarnaast komt de coronacrisis bovenop reeds bestaande mondiale crises, zoals klimaatverandering en groeiende ongelijkheden. De wereld, zo zei António Guterres, de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties begin dit jaar, staat in de brand.

Daarom was het goed te horen dat Koning Willem-Alexander in de troonrede geen twijfel liet bestaan over hoe Nederland in de wedstrijd staat. Voor de Nederlandse regering staat buiten kijf dat goed functionerende internationale instellingen en internationale samenwerking noodzakelijk zijn om problemen aan te pakken die geen land of regio alleen aankan. Dat geldt voor vraagstukken van vrede en veiligheid, voor de klimaatcrisis en de toekomst van onze energievoorziening, voor armoedebestrijding en nu ook voor de bestrijding van het coronavirus.

Op het gebied van de wereldwijde armoedebestrijding zijn de gevolgen van de coronacrisis dramatisch. Volgens de Wereldbank zullen er alleen al dit jaar als gevolg van de crisis 88 tot 115 miljoen mensen in extreme armoede vervallen ([Poverty and Shared Prosperity 2020](#)). Daar kunnen in 2021 nog eens 23 tot 35 miljoen mensen bij komen. Het totaal aantal mensen dat leeft op de beruchte grens van \$1,90 per dag is daarmee terug op het niveau van 2017; zoals bekend hanteert de Wereldbank naast de ondergrens voor de armste landen ook ondergrenzen voor middeninkomenslanden en hogere middeninkomenslanden. Het feit dat er honderden miljoenen mensen in bittere armoede leven op of onder deze grenzen is een menselijke tragedie. Door de coronacrisis dreigen velen in nog slechtere omstandigheden te vervallen. Met het doel om armoede uit te bannen in 2030 is het sowieso erop of eronder, maar de huidige situatie maakt de historische opgave moeilijker dan ooit tevoren. Wat geldt voor SDG1 (armoede) geldt ook voor de andere SDG's. Sterker nog, vooruitgang op de Duurzame Doelen dreigt teniet te worden gedaan en dit moeten we koste wat kost zien te voorkomen.

Investeren in de SDG's doet Nederland niet enkel vanuit solidariteit, het is simpelweg ook in ons eigen belang. Of het nu gaat om de strijd tegen klimaatverandering, het tegengaan van milieudegradatie en ongelijkheden wereldwijd of het aanpakken van oorzaken van conflict, het is allemaal ook in het welbegrepen eigenbelang van ons land.

Ontwikkelingsbudget

In deze begroting wordt de financiële uitwerking van de Nederlandse inzet op de wereldwijde COVID-19-crisis duidelijk. Dankzij de inzet van regeringspartijen ChristenUnie, D66 en CDA en een groot deel van de oppositie is de schade als gevolg van de BNI-krimp voor het ontwikkelingsbudget voor 2020 en 2021 beperkt. Dat is gedaan door extra middelen vrij te maken én door met kasschuiven middelen uit

de toekomst naar het heden te halen. Onderaan de streep laten de OS-begrotingen mede daardoor een oplopende daling zien.

ODA-plafond uit HGIS-nota 2021 tov HGIS-nota 2020	2020	2021	2022	2023	2024
	+299	-124	-102	-273	-398

Partos is uiterst kritisch dat naar het instrument kasschuiven gegrepen wordt. Lopende begrotingen voor 2020 en 2021 blijven weliswaar grotendeels overeind, maar de rekening komt later alsnog bij de allerarmsten terecht. Dit druist in tegen de aankondiging in de troonrede dat de regering in deze tijd de keuze maakt om niet te bezuinigen. Bovendien komt het kabinet op deze manier slechts gedeeltelijk tegemoet aan het AIV-advies en de door de Kamer aangenomen [motie Van der Staaij](#)¹, die de regering verzocht om het ontwikkelingsbudget op peil te houden. Dat geldt helaas ook voor de breed gesteunde [motie Voordewind c.s.](#)² om het AIV-advies als leidraad te gebruiken.

Nederland hoort in absolute zin bij de 20 rijkste landen ter wereld. Per hoofd van de bevolking behoort Nederland zelfs tot de 10 rijkste landen, volgens cijfers van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). En ondanks de economische krimp als gevolg van de coronacrisis, heeft ons land ‘diepe zakken’, zoals minister Hoekstra meermaals heeft betoogd. Dat in ogenschouw nemend, mag verwacht worden dat het kabinet Rutte III het op peil houden van de ontwikkelingsbegroting uit de algemene middelen betaalt en de rekening niet doorschuift naar een volgend kabinet. De sociale en economische gevolgen van de COVID-19-crisis zullen nog lange tijd te voelen zijn, juist ook internationaal. Het IMF waarschuwt voor een *lost decade*⁵.

Partos roept de Kamer op de kasschuiven zoveel als mogelijk ongedaan te maken en een verdere structurele daling van het ontwikkelingsbudget te voorkomen.

Ook een gedetailleerde blik in de begroting leert dat er reden tot zorg is. In de begroting voor 2021 is de zinsnede ‘nog te verdelen’ prominent aanwezig. De voorstellen voor de verwerking van deze bijstellingen op artikelonderdeel niveau zullen via de eerste suppletoire begroting 2021 aan de Kamer worden opgenomen. Zoals uit bovenstaande tabel blijkt, is het ODA-plafond voor 2021 in de laatste HGIS-nota €124 miljoen lager dan in de HGIS-nota van afgelopen jaar.

Partos roept de Kamer daarom op om de begroting voor Ontwikkelingssamenwerking voor 2021 met 124 miljoen te verhogen, bijvoorbeeld door de dekking uit ODA van de kosten van het eerste jaarsopvang van asielzoekers te maximeren op €380 miljoen (in HGIS-nota is hiervoor ruim €504 begroot).

Beleidscoherentie voor ontwikkeling

Partos is verheugd dat het kabinet de inzet voor een coherent buitenlands beleid voortzet. Partos werkt binnen Building Change actief op dit thema. Het is juist nu van belang om de invloed van al het beleid op ontwikkelingslanden scherp voor ogen te houden. In Europees verband steekt Nederland gunstig af met de stelselmatige inzet voor een coherent buitenlands beleid. Nederland is zich bewust

¹ Zie: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z05684&did=2020D11866>

² Zei: <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/detail?id=2020Z11115&did=2020D23969>

samen werkt.

van het feit dat we niet alleen via ontwikkelingssamenwerking invloed hebben op de situatie in ontwikkelingslanden. Dat gezegd hebbende, zijn er nog wel een aantal vragen die onbeantwoord blijven. Worden negatieve effecten op ontwikkelingssamenwerking, veroorzaakt door andere beleidsterreinen binnen en buiten de portefeuille Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking, voldoende gesignaleerd en tegengegaan? Hoe zorgt de minister ervoor dat beleid wordt getest op mogelijke effecten op ontwikkelingslanden?

De al bestaande SDG-toets, die is opgenomen in het Integraal Afwegingskader (IAK), zou hier uitstekend voor kunnen dienen maar wordt nog onvoldoende meegenomen bij het uitwerken van nieuw beleid. Partos vraagt zich af hoe deze SDG-toets ruim 1.5 jaar na de invoering wordt gebruikt. Ziet de minister al effect van de integratie van de SDG's en 'de effecten van ontwikkelingslanden' in het IAK? Partos roept de minister op om zich in te zetten voor een betere, zichtbaardere en consequentere beantwoording van de IAK-vraag over de impact op ontwikkelingssamenwerking bij nieuwe wet- en regelgeving en te bevorderen dat er bij de verschillende vakministeries voldoende kennis is om bij nieuwe voorstellen te toetsen op effecten voor ontwikkelingslanden.

Tot slot is het ook van belang dat er voldoende aandacht voor de SDG's blijft, zowel binnen de overheid als in het publieke debat. Juist nu we een economische onzekere tijd tegemoet gaan. Wat is de strategie van de minister de inzet van de SDG's bij alle ministeries te intensiveren? Er zijn processen in gang gezet om ook bij andere ministeries het behalen van de SDG's prioriteit te geven. Hoe zorgt de minister ervoor dat de focus blijft op het behalen van de SDG's en hoe wordt de voortgang op dit gebied gecommuniceerd?

Mocht u naar aanleiding van deze brief aanvullende informatie of toelichting wensen, dan zijn wij uiteraard graag bereid deze te geven. Gedurende het herfstreces kunt u daarvoor contact opnemen met collega Marije ten Have (marije@partos.nl).

Met vriendelijke groet,

Koos de Bruijn | advocacy manager

06 24 20 46 55 | koos@partos.nl

Partos | (020) 320 99 01

Ellermanstraat 18B, 1114 AK, Amsterdam - Duivendrecht

www.partos.nl | [Twitter](#) | [Facebook](#) | [LinkedIn](#)

samen werkt.